

Uchwała z dnia 13 maja 2010 r.

III SZP 2/10

Przewodniczący SSN Kazimierz Jaśkowski, Sędziowie SN: Jerzy Kwaśniewski, Andrzej Wróbel (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 maja 2010 r. sprawy z odwołania Telekomunikacji Polskiej SA w Warszawie przeciwko Prezesowi Urzędu Komunikacji Elektronicznej z udziałem AZ „S.” SA w K. w przedmiocie określenia warunków udostępnienia danych abonentów, na skutek zagadnienia prawnego przekazanego postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 30 listopada 2009 r. [...]

„Czy przewidziane w art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. - Prawo telekomunikacyjne (Dz.U. Nr 171, poz. 1800 ze zm.) uprawnienie dla przedsiębiorców telekomunikacyjnych, polegające na możliwości żądania od dostawcy publicznie dostępnych usług telefonicznych, udostępnienia niezbędnych danych do prowadzenia spisu abonentów oraz świadczenia usługi informacji o numerach telefonicznych uzależnione jest od spełnienia przez wnioskodawcę, w momencie zgłoszenia takiego żądania, wymogu prowadzenia spisu abonentów lub świadczenia usługi informacji o numerach telefonicznych ?”

p o d j ą ł uchwałę:

Przedsiębiorca telekomunikacyjny w rozumieniu art. 2 pkt 27 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. - Prawo telekomunikacyjne (Dz.U. Nr 171, poz. 1800 ze zm.) może żądać udostępnienia danych niezbędnych do świadczenia usługi informacji o numerach telefonicznych na podstawie art. 67 ust. 1 tej ustawy.

U z a s a d n i e

Sąd Apelacyjny w Warszawie postanowieniem z dnia 30 listopada 2009 r. [...] przedłożył do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu następujące zagadnienie

prawne: „czy przewidziane w art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (Dz.U. Nr 171, poz. 1800 ze zm.) uprawnienie dla przedsiębiorców telekomunikacyjnych, polegające na możliwości żądania od dostawcy publicznie dostępnych usług telefonicznych, udostępnienia niezbędnych danych do prowadzenia spisu abonentów oraz świadczenia usługi informacji o numerach telefonicznych uzależnione jest od spełnienia przez wnioskodawcę, w momencie zgłoszenia takiego żądania, wymogu prowadzenia spisu abonentów lub świadczenia usługi informacji o numerach telefonicznych?”. Zagadnienie to powstało w następujących okolicznościach faktycznych. Pismem z dnia 15 maja 2007 r. AZ S. SA (dalej jako zainteresowany) złożyła do Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej (Prezes Urzędu) wniosek o wydanie decyzji administracyjnej określającej warunki współpracy w zakresie udostępniania zainteresowanemu przez Telekomunikację Polską SA (dalej jako powódka) danych niezbędnych do świadczenia przez zainteresowanego usługi informacji o numerach telefonicznych. W toku negocjacji zainteresowany i powódka porozumieli się co do wszystkich punktów umowy z wyjątkiem opłat, jakie zainteresowany miał ponosić na rzecz powódki z tytułu udostępniania danych. Prezes Urzędu decyzją z dnia 10 stycznia 2008 r. określił warunki udostępniania przez powódkę zainteresowanemu danych abonentów celem świadczenia przez zainteresowanego usługi biura numerów.

Powódka zaskarżyła powyższą decyzję odwołaniem, zarzucając naruszenie art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. - Prawo telekomunikacyjne (Dz.U. Nr 171, poz. 1800 ze zm., dalej jako ustawa) w związku z art. 156 § 1 pkt 1 k.p.a., wobec błędnego uznania, że zainteresowany jest podmiotem, który może ubiegać się o udostępnienie danych na podstawie art. 67 ust. 1 ustawy, mimo że nie świadczył zarówno przed wszczęciem postępowania administracyjnego, jak i w jego toku żadnej z usług wymienionych w tym przepisie. Zdaniem powódki do skutecznego wystąpienia z żądaniem udostępniania danych abonentów nie wystarcza fakt, że zainteresowany ma status przedsiębiorcy telekomunikacyjnego.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wyrokiem z dnia 19 stycznia 2009 r. uchylił decyzję Prezesa Urzędu, dzieląc argumentację powódki. Według Sądu Okręgowego zastosowane w art. 67 ust. 1 ustawy imiesłowy „prowadzący” oraz „świadczący” oznaczają stan w chwili złożenia wniosku o udostępnienie danych. Przyjęcie odmiennego stanowiska naruszałoby nakaz ochrony informacji objętych tajemnicą telekomunikacyjną, gdyż informacje nią chro-

nione trafiałyby do przedsiębiorców niezajmujących się działalnością, dla wykonywania której są udostępniane. Doprowadziło to Sąd Okręgowy do konkluzji, że zainteresowany nie może skutecznie żądać od powódki udostępniania danych jej abonentów, niezbędnych do świadczenia usługi biura numerów.

Prezes Urzędu zaskarżył powyższy wyrok apelacją, zarzucając Sądowi Okręgowemu obrazę prawa materialnego i błędną wykładnię art. 67 ust. 1 i 2 ustawy w związku z art. 25 ust. 2 i 3 oraz art. 5 dyrektywy 2002/22 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie usługi powszechnej i praw użytkowników odnoszących się do sieci i usług łączności elektronicznej (dyrektywa o usłudze powszechnej, Dz.Urz. WE z 2002 r., L 108/51, dalej jako dyrektywa 2002/22), przez przyjęcie, że przepis ten pozwala ubiegać się o udostępnienie danych wyłącznie tym przedsiębiorcom telekomunikacyjnym, którzy już w chwili złożenia wniosku prowadzą spisy abonentów i świadczą usługi informacji o numerach telefonicznych; naruszenie art. 67 ust. 1 ustawy w związku z art. 6 k.c., poprzez przyjęcie, że obowiązek udostępniania danych nie powstał, gdy przepis ten stanowi, iż dla udostępniania danych niezbędne jest złożenie wniosku w celu świadczenia publicznie dostępnych usług biura numerów i spisu abonentów, a ponadto naruszenie art. 328 § 2 k.p.c., art. 479¹² § 1 k.p.c., art. 479¹⁴ § 2 k.p.c. i art. 479⁶⁴ k.p.c.

Powódka w odpowiedzi na apelację Prezesa Urzędu wniosła o jej oddalenie wskazując, że przepis art. 67 ust. 1 ustawy dotyczy stosunków między jednostkami (przedsiębiorcami telekomunikacyjnymi), zatem w niniejszej sprawie nie można stosować bezpośrednio przepisów dyrektywy 2002/22. Według powódki niedopuszczalna jest prounijna wykładnia przepisu art. 67 ust. 1 ustawy, jako *contra legem*. Ponadto, dyrektywa 2002/22 dotyczy świadczenia usług powszechnych, a zainteresowany nie został wyznaczony do świadczenia takich usług. Zdaniem powódki przepis art. 67 ust. 1 ustawy jest jasny, nie ma potrzeby sięgania do innych metod wykładni, by ustalić jego znaczenie, zaś użycie słów „świadczący” i „prowadzący” nie pozostawia wątpliwości co do przesłanek, które muszą być spełnione, aby przedsiębiorca telekomunikacyjny mógł wystąpić z żądaniem udostępnienia mu stosownych danych.

Rozpoznając apelację Sąd Apelacyjny powziął wątpliwości co do znaczenia użytych w art. 67 ust. 1 ustawy określeń „prowadzący” (spis abonentów) i „świadczący” („usługę informacyjną”) w stosunku do przedsiębiorców telekomunikacyjnych domagających się od dostawcy publicznie dostępnych usług telefonicznych przekazania im danych o abonentach i o numerach telefonicznych wszystkich abonentów.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego wykładnia językowa art. 67 ust. 1 ustawy prowadzi do wniosku, że chodzi o stan, w którym określony przedsiębiorca telekomunikacyjny wykonuje już działalność obejmującą prowadzenie spisu abonentów lub świadczenie usług informacji i numerach telefonicznych. Gdyby ustawodawca chciał przyznać takie prawo innym przedsiębiorcom telekomunikacyjnym, zredagowałby przepis inaczej. Sąd Apelacyjny stwierdził, że nie może dokonać prowspólnotowej wykładni przepisów prawa krajowego, ponieważ nie zostały spełnione niezbędne ku temu warunki, jak precyzyjny i bezwarunkowy charakter normy dyrektywy 2002/22 oraz brak sprzeczności wniosków wyprowadzonych z wykładni prowspólnotowej z dyspozycją konkretnego przepisu ustawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Pytanie prawne Sądu Apelacyjnego dotyczy zakresu podmiotowego obowiązku udostępnienia danych niezbędnych do prowadzenia spisu abonentów oraz świadczenia usługi informacji o numerach telefonicznych (dalej jako usługa biura numerów), podczas gdy z uzasadnienia postanowienia z 30 listopada 2009 r. wynika jednoznacznie, że postępowanie w niniejszej sprawie dotyczy dostępu do danych niezbędnych tylko do świadczenia usługi biura numerów, a nie do prowadzenia spisu abonentów. Dlatego Sąd Najwyższy udziela odpowiedzi tylko w zakresie odnoszącym się do kwestii związanych z udostępnianiem danych niezbędnych do świadczenia usługi biura numerów.

Przepis art. 67 ust. 1 ustawy jest niejednoznaczny i może być interpretowany dwojako. Z jednej strony, jak wynika to z treści pytania prawnego i jego uzasadnienia, zdaniem Sądu Apelacyjnego z żądaniem o którym mowa w tym przepisie, może wystąpić każdy przedsiębiorca telekomunikacyjny świadczący wymienione w nim usługi, a wątpliwości dotyczą tylko kwestii, czy art. 67 ust. 1 ustawy obejmuje także przedsiębiorcę telekomunikacyjnego, który przygotowuje się do świadczenia takich usług. Takie rozumienie art. 67 ust. 1 ustawy zakłada, że jest on adresowany do każdego przedsiębiorcy telekomunikacyjnego w rozumieniu art. 4 pkt 48 ustawy, świadczącego usługę biura numerów. Z drugiej strony, wykładnia językowa i systemowa tego przepisu prowadzi do konkluzji, że uprawnienie do żądania od dostawcy publicznie dostępnych usług telefonicznych udostępnienia niezbędnych danych do świadczenia usługi informacji o numerach telefonicznych przysługuje wyłącznie ta-

kiemu przedsiębiorcy telekomunikacyjnemu, który zobowiązany jest do świadczenia takiej usługi na podstawie art. 66, 81 ust. 3 pkt 4 w związku z art. 81 ust. 1 lub art. 103 ustawy Prawo telekomunikacyjne. Za drugim ze wskazanych powyżej wariantów interpretacyjnych przemawiają następujące argumenty.

Po pierwsze, przepisy ustawy kilkakrotnie odnoszą się do świadczenia usługi biura numerów (art. 66 ust. 1 i 2, art. 81 ust. 3 oraz art. 103 ustawy). Przepis art. 66 ust. 2 ustawy nakłada na przedsiębiorców telekomunikacyjnych mających status dostawców publicznie dostępnych usług telefonicznych (zarówno telefonii stacjonarnej, jak i telefonii innego rodzaju) obowiązek świadczenia swoim abonentom (i tylko swoim abonentom) usługi informacji o numerach telefonicznych (biuro numerów). Usługa ta musi obejmować co najmniej abonentów takiego dostawcy. Zgodnie z art. 81 ust. 3 pkt 4 ustawy, w skład usługi powszechnej wchodzi usługa polegająca na udzielaniu informacji o numerach telefonicznych. Przepis ten traktuje jako usługę powszechną udzielanie przez przedsiębiorcę wyznaczonego do świadczenia usługi powszechnej informacji o numerach własnych abonentów. Wreszcie, art. 103 ust. 1 ustawy odnosi się do wymienionej w art. 67 ust. 1 usługi ogólnokrajowego spisu abonentów oraz usługi informacji o numerach obejmującej wszystkich abonentów publicznych sieci telefonicznych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej („ogólnokrajowa informacja o numerach telefonicznych”). Usługi takie świadczy przedsiębiorca wyznaczony uprzednio do świadczenia usługi powszechnej, którego Prezes Urzędu dodatkowo wyznaczył na podstawie art. 103 ust. 2 ustawy do świadczenia usługi ogólnokrajowego biura numerów, ze względu na obsługę największej liczby łączy abonenckich na terytorium Rzeczypospolitej. Z powołanych powyżej przepisów wynika, że usługę biura numerów w rozumieniu ustawy Prawo telekomunikacyjne świadczą: 1) wszyscy przedsiębiorcy telekomunikacyjni będący dostawcami publicznie dostępnych usług telefonicznych (o swoich abonentach, dla swoich abonentów); 2) wszyscy przedsiębiorcy wyznaczeni do świadczenia usługi powszechnej (o swoich abonentach) oraz 3) przedsiębiorca wyznaczony do świadczenia usługi ogólnokrajowego biura numerów (o abonentach wszystkich dostawców usług, dla wszystkich zainteresowanych, nie tylko będących abonentami). Ponadto, zawsze świadczenie usługi biura numerów, bez względu na jej zakres, wiąże się z wykonaniem obowiązku wynikającego z ustawy albo z odpowiedniej decyzji Prezesa Urzędu. Ustawa nie przewiduje możliwości świadczenia przez przedsiębiorcę telekomunikacyjnego usługi

biura numerów, poza wykonywaniem obowiązku wynikającego z wyżej wymienionych przepisów.

Po drugie, w art. 67 ust. 1 ustawy jest mowa o obowiązku udostępnienia niezbędnych danych przedsiębiorcy telekomunikacyjnemu świadczącemu usługę „informacji o numerach obejmującej wszystkich abonentów publicznych sieci telefonicznych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”. O świadczeniu tego rodzaju usługi przepisy ustawy - poza art. 67 - wspominają tylko raz - w art. 103, gdy mowa o wyznaczeniu przedsiębiorcy mającego obowiązek świadczenia tej usługi. Z przepisu art. 67 ust. 1 w związku z art. 103 ustawy wynika, że „usługę informacji o numerach obejmującej wszystkich abonentów publicznych sieci telefonicznych” w rozumieniu ustawy świadczy tylko przedsiębiorca wyznaczony do tego przez Prezesa Urzędu. Świadczenie usługi ogólnokrajowego biura numerów przez innego przedsiębiorcę nie jest świadczeniem usługi, o której mowa w art. 67 ust. 1 ustawy.

Po trzecie, nieracjonalne jest różnicowanie uprawnień przedsiębiorców telekomunikacyjnych oraz innych przedsiębiorców. Gdyby przyjąć rozszerzającą wykładnię art. 67 ust. 1 ustawy, przedsiębiorca telekomunikacyjny niemający obowiązku świadczenia usługi biura numerów na podstawie art. 66, 81 ust. 3 pkt 4, bądź art. 103 ustawy, mógłby żądać w trybie przewidzianym w art. 67 ust. 1 ustawy udostępnienia stosownych danych, natomiast przedsiębiorcy niebędącemu przedsiębiorcą telekomunikacyjnym, świadczącemu usługę biura numerów, takie prawo nie przysługiwałoby. Brak racjonalnych powodów dla uprzywilejowania - względem przedsiębiorców nitelekomunikacyjnych - przedsiębiorców telekomunikacyjnych innych, niż objęci zakresem zastosowania art. 66, art. 81 ust. 3 pkt 4, bądź art. 103 ustawy w zakresie dostępu do danych niezbędnych do świadczenia usługi biura numerów. Uprzywilejowanie niektórych przedsiębiorców telekomunikacyjnych tłumaczą natomiast względy ekonomiczne - skoro niektórzy przedsiębiorcy telekomunikacyjni mają obowiązek świadczenia określonych usług w odniesieniu do swoich abonentów lub o swoich abonentach, racjonalne jest stworzenie im możliwości poszerzenia profilu świadczonych usług i wyjścia poza minimalny, obowiązujący ich zakres usługi biura numerów. Świadczenie usługi biura numerów, obejmującej dodatkowo dane abonentów innych dostawców publicznie dostępnych usług telefonicznych, odbywa się przy wykorzystaniu infrastruktury techniczno-organizacyjnej stworzonej do wykonania innego obowiązku ustawowego, a jedynym dodatkowym kosztem jest koszt pozyskania danych o abonentach innych dostawców usług.

Ze względu na unijny charakter niniejszej sprawy, wynikający z implementacji dyrektywy 2002/22 przez przepisy ustawy, rozstrzygnięcie kwestii, która z przedstawionych powyżej interpretacji art. 67 ust. 1 ustawy jest właściwa, wymaga ustalenia obowiązującego w tym zakresie standardu unijnego. Zdaniem Sądu Najwyższego w obecnym składzie, brak przeszkód do udzielenia odpowiedzi na zagadnienie prawne dotyczące przepisów prawa polskiego wdrażających prawo unijne (zob. uchwała Sądu Najwyższego z 19 listopada 2008 r., I PZP 4/08, OSNP 2009 nr 13-14, poz. 165). Nie ulega wątpliwości, że w przypadku przedstawienia pytania prawnego dotyczącego wykładni przepisów prawa unijnego, Sąd Najwyższy powinien odmówić udzielenia odpowiedzi, ponieważ to Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy do interpretacji traktatów i prawa pochodnego. Jednakże w przypadku, gdy sąd odwoławczy wnosi o dokonanie interpretacji przepisów prawa polskiego, Sąd Najwyższy udzielając odpowiedzi z uwzględnieniem przepisów prawa unijnego, nie wkracza w kompetencje Trybunału Sprawiedliwości, jeżeli bierze pod uwagę dotychczasowy dorobek prawa unijnego i wskazuje sądowi odwoławczemu, w jaki sposób należy rozumieć lub stosować przepis prawa krajowego, przekładając standard unijny na praktykę krajową. Trybunał Sprawiedliwości konsekwentnie przyjmuje bowiem, że tego rodzaju kwestie jak możliwość dokonania prounijnej wykładni przepisu prawa krajowego, należą do sądów krajowych. W okolicznościach niniejszej sprawy to do sądów polskich należy ustalenie, czy przepis art. 67 ust. 1 ustawy może być interpretowany w sposób zgodny z prawem unijnym oraz jak ewentualna niemożność wykładni prounijnej wpłynie na ostateczne rozstrzygnięcie sprawy z odwołania od decyzji Prezesa Urzędu. Bariery dla udzielenia odpowiedzi na pytanie prawnego Sądu Apelacyjnego w niniejszej sprawie nie stanowi również ewentualna konieczność skierowania do Trybunału Sprawiedliwości pytania prejudycjalnego, gdyby Sąd Najwyższy powziął wątpliwości co do wykładni prawa unijnego. Co prawda, w polskiej wersji językowej art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej mowa jest o niezbędności orzeczenia prejudycjalnego Trybunału Sprawiedliwości do wydania „wyroku” przez sąd krajowy, jednakże pojęcie „wyroku” ma charakter autonomiczny, unijny. Interpretowane jest ono w ten sposób, że obejmuje wszelkiego rodzaju orzeczenia wydawane przez sądy krajowe, nawet gdy nie rozstrzygają one konkretnej sprawy cywilnej, karnej lub administracyjnej (zob. wyrok TS z 30 listopada 2000 r., w sprawie C-195/98 *Osterreichischer Gewerkschaftsbund przeciwko Republik Osterreich*, Zb. Orz. 2000, s. I-10497, pkt 21-32, w którym TS dopuścił pytanie prejudycjalne austriackiego Sądu

Najwyższego w sprawie z wniosku związku zawodowego o rozstrzygnięcie kwestii zgodności prawa krajowego z prawem unijnym w zakresie zaliczania stażu pracy w innym państwie członkowskim do okresu zatrudnienia uwzględnianego przy ustalaniu kategorii zaszeregowania nauczycieli i asystentów oraz wyrok TS z 9 października 2008 r. w sprawie C-239/07 Sabautskas i in., Zb. Orz. 2008, s. I-7523, w którym TS udzielił odpowiedzi na pytanie litewskiego Trybunału Konstytucyjnego przedłożone w toku rozpoznawania wniosku parlamentarzystów o zbadanie zgodności ustawy z konstytucją Litwy). Istotne jest jedynie, czy odpowiedź Trybunału Sprawiedliwości jest potrzebna sądowi krajowemu do wydania orzeczenia, bez względu na to, jakie charakter ma to orzeczenie, czy podejmowane jest celem rozstrzygnięcia sprawy co do istoty, czy tylko kwestii wпадkowej lub wstępnej. Ewentualne pytanie prejudycjalne przedkładane w związku z wątpliwościami co do wykładni prawa unijnego, powstałymi w toku rozpoznawania przez Sąd Najwyższy zagadnienia prawnego przedstawionego przez sąd drugiej instancji, nie byłoby pytaniem hipotetycznym, gdyż dotyczyłoby przepisów, które znajdują zastosowanie w konkretnej sprawie o ustalonych okolicznościach faktycznych.

Dlatego ustalając właściwy sposób rozumienia art. 67 ust. 1 ustawy należy sięgnąć do art. 25 dyrektywy 2002/22, dotyczącego „Usługi biura numerów i spisu abonentów”. Przepis art. 25 dyrektywy 2002/22 w zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia niniejszego zagadnienia prawnego nie był interpretowany przez Trybunał Sprawiedliwości, który wypowiedział się jedynie w przedmiocie zasad kształtowania opłat z tytułu udostępnianie danych dla celów świadczenia usługi biura numerów i udostępniania spisu abonentów w świetle art. 6 ust. 3 dyrektywy 98/10/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 lutego 1998 r. w sprawie zastosowania zasady otwartej sieci (ONP) w telefonii głosowej oraz powszechnych usług telekomunikacyjnych w środowisku konkurencyjnym (Dz.U. z 1998 r., L 101/24), która została zastąpiona dyrektywą 2002/22 (wyrok TS z 25 listopada 2004 r., w sprawie C-109/03 KPN Telecom BV przeciwko Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit, Zb.Orz. 2004, s. I-11273). Zdaniem Sądu Najwyższego nie ma jednak potrzeby kierowania do TS pytania prejudycjalnego w sprawie zakresu podmiotowego obowiązku udostępniania danych abonentów dla celów publikacji spisu abonentów lub świadczenia usługi biura numerów, z uwagi na możliwość odwołania się do doktryny *acte claire*.

Przepis art. 25 dyrektywy 2002/22 stanowi, że państwa członkowskie mają obowiązek zapewnić, aby wszystkie przedsiębiorstwa, które przypisują numery tele-

foniczne abonentom, spełniały „wszystkie, w granicach rozsądku, wymagania udostępnienia dla celów świadczenia publicznie dostępnych usług biura numerów i spisów abonentów ważnych informacji”. Z treści preambuły dyrektywy 2002/22 (akapit 35 - zapewnienie usług biura numerów oraz spisów abonentów już jest otwarte dla konkurencji) oraz brzmienia przepisu art. 25 dyrektywy 2002/22 wynika ponadto, że państwa członkowskie mają obowiązek wprowadzenie do krajowych systemów prawnych takich unormowań, które zapewnią możliwość świadczenia usługi biura numerów lub wydawania spisów abonentów nie tylko przedsiębiorcom telekomunikacyjnym, ale wszystkim podmiotom świadczącym lub zamierzającym świadczyć takie usługi.

Wykładnia językowa przepisu art. 25 dyrektywy 2002/22 nie nasuwa również wątpliwości co do tego, że ze stosownym wnioskiem mogą wystąpić nie tylko podmioty, które już świadczą stosowne usługi, ale także podmioty, które przygotowują się do ich świadczenia. Wskazuje na to sformułowanie „dla celów świadczenia”, z którego wynika, że chodzi nie tylko o podmioty działające już na rynku takich usług, ale także te, które dopiero na ten rynek wchodzi. Przedsiębiorstwo niebędące przedsiębiorstwem przypisującym numery telefoniczne abonentom nie ma możliwości uruchomienia usługi lub rozpoczęcia publikacji spisu abonentów bez uprzedniego uzyskania stosownych danych (formacji) od przedsiębiorstwa, które takie numery nadaje.

Skoro art. 25 dyrektywy 2002/22 nakazuje państwom członkowskim wprowadzenie unormowań zobowiązujących operatorów publicznie dostępnych usług telefonicznych do uwzględniania wniosków wszystkich innych przedsiębiorców (także przedsiębiorców niebędących przedsiębiorcami telekomunikacyjnymi) o udostępnienie stosownych danych, to przepis art. 67 ustawy rozumiany w ten sposób, że nakazuje on udostępnić stosowne dane tylko takim przedsiębiorcom telekomunikacyjnym, którzy na mocy ustawy albo decyzji Prezesa Urzędu zobligowani są do świadczenia usługi biura numerów, jest sprzeczny z prawem unijnym. Sprzeczność art. 67 ust. 1 ustawy z art. 25 dyrektywy 2002/22 wymaga podjęcia próby jej usunięcia w drodze prounijnej wykładni (wyrok TSUE z dnia 19 stycznia 2010 r. w sprawie C-555/07 Seda Küçükdeveci p. Swedex GmbH & Co. KG, pkt 48).

W tym zakresie Sąd Najwyższy nie podziela zapatrywań Sądu Apelacyjnego o niemożności prounijnej wykładni przepisu, ze względu na brak bezpośredniej skuteczności art. 25 dyrektywy 2002/22. Nie można również zaakceptować wypowiedza-

nego w sprawie poglądu, zgodnie z którym prounijna wykładnia art. 67 ust. 1 ustawy prowadziaby do nałożenia na powódkę obowiązku, którego nie przewiduje prawo krajowe. Z przepisu art. 67 ust. 1 wynika jednoznacznie obowiązek udostępniania przez powódkę konkretnych danych na określonych warunkach, zaś prounijna wykładnia precyzuje jedynie zakres podmiotowy tego obowiązku. Akceptacja argumentacji powódki przedstawionej w tym zakresie w pismach procesowych oznaczałaby, że wykładnia prounijna możliwa jest jedynie na niekorzyść państwa członkowskiego, co stoi w sprzeczności z dotychczasowym orzecznictwem TS w kwestii stosowania takiej wykładni w sporach między jednostkami. U podstaw obowiązku prounijnej wykładni leży bowiem potrzeba zapewnienia skuteczności prawa unijnemu a nie ochrona interesów jednostek. Prounijna wykładnia art. 67 ust. 1 ustawy w niniejszej sprawie polega na przyjęciu, że pod pojęciem „innego przedsiębiorcy telekomunikacyjnego prowadzącego spis abonentów lub świadczącego usługę informacji o numerach telefonicznych” należy rozumieć także przedsiębiorcę telekomunikacyjnego w rozumieniu art. 4 pkt 48 ustawy, który nie mając obowiązku świadczenia takiej usługi lub prowadzenia spisu abonentów, świadczy takie usługi. Przepisu art. 67 ust. 1 ustawy nie można natomiast wyłożyć prounijnie w ten sposób, że prawo żądania udostępniania danych niezbędnych do świadczenia usługi biura numerów lub opracowania spisu abonentów będzie przysługiwało także przedsiębiorcom niebędącym przedsiębiorcami telekomunikacyjnymi. Taka wykładnia przepisu art. 67 ust. 1 ustawy, aczkolwiek zapewniająca pełną zgodność z art. 25 dyrektywy 2002/22, byłaby *contra legem*. Mając jednak na względzie, że z ustaleń poczynionych przez Sąd Apelacyjny wynika, iż przedsiębiorca wnoszący o wydanie zaskarżonej decyzji Prezesa Urzędu ma status przedsiębiorcy telekomunikacyjnego, nie ma przeszkód, by dokonać prounijnej wykładni we wskazany powyżej sposób, gdyż taka wykładnia jest wystarczająca do zapewnienia zgodności art. 67 ust. 1 ustawy z art. 25 dyrektywy 2002/22 w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy.

Do udzielenia odpowiedzi zgodnej z prawem unijnym niezbędne jest dokonanie wykładni art. 67 ust. 1 ustawy w taki sposób, by zakresem zastosowania tego przepisu objąć także przedsiębiorców telekomunikacyjnych, którzy przygotowują się do świadczenia usługi biura numerów. W tym celu należy zignorować rezultaty wykładni językowej art. 67 ust. 1 ustawy, gdyż prowadzi ona do nieracjonalnych rezultatów z następujących powodów: do momentu rozpoczęcia świadczenia usługi biura numerów przedsiębiorca telekomunikacyjny nie może domagać się udostępnienia

danych o abonentach innych operatorów, ale do przyznania - w oparciu o wykładnię prounijną - przedsiębiorcy telekomunikacyjnemu prawa do żądania udostępnienia danych abonentów w zakresie przewidzianym w art. 67 ust. 1 ustawy wystarczające jest, by najpierw udostępnił on usługę biura numerów, bez względu na to o jakiej liczbie numerów udzielana byłaby informacja oraz informacje o jakiego rodzaju numerach (abonentów prywatnych, czy komercyjnych) byłyby udostępniane za pośrednictwem tej usługi. Zatem do objęcia przedsiębiorcy zakresem podmiotowym art. 67 ust. 1 ustawy wystarczałoby udzielanie informacji o numerach przedsiębiorców pozyskanych z katalogów teleadresowych lub stron internetowych. Wykładnia art. 67 ust. 1 ustawy ograniczona tylko do reguł językowych nie uwzględnia również zasad funkcjonowania przedsiębiorców na rynku. Oczekiwanie uprzedniego uruchomienia określonej działalności w ograniczonej skali tylko po to, by nabyć prawo do wystąpienia z żądaniem udzielenia informacji pozwalających na świadczenie usługi o pełnym zakresie, jest nie do pogodzenia z racjonalnością ekonomiczną.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy podjął uchwałę jak w sentencji postanowienia.

=====